

Sygn. akt III RC 27/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2018 roku

Sąd Rejonowy w Łowiczu w Wydziale III Rodzinnym i Nieletnich

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Honorata Wójcik

Protokolant: sekr. sąd. Barbara Salamondra

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 kwietnia 2018 roku

sprawy z powództwa E. B.

przeciwko C. L.

o alimenty

1. Oddała powództwo;
2. Przyznaje wynagrodzenie adw. K. A. w kwocie 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych z VAT i należność tę nakazuje wypłacić z rachunku Skarbu Państwa – kasa Sądu Rejonowego w Łowiczu;

Sygn. akt III RC 27/18

UZASADNIENIE

Powódka E. B. w pozwie z dnia 15 stycznia 2018 roku wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego C. L. alimentów płatnych w comiesięcznych ratach po 2.000 zł, do jej rąk, z góry, do dnia 10-go każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia orzeczenia. Uzasadniając zgłoszone roszczenie, powódka podniosła, iż jest osobą chorą, nie pracuje, utrzymuje się z emerytury w wysokości 718 złote netto, z czego egzekwowana jest kwota 198 zł. Powódka od 2010 roku mieszka w Grecji u córki i pozostaje na jej utrzymaniu. Sama nie byłaby w stanie utrzymać się w Polsce. Od 2012 roku nie otrzymuje żadnej pomocy ze strony męża. Nie jest w stanie podjąć zatrudnienia z uwagi na swój wiek i stan zdrowia. Oświadczyła, że domaga się alimentów na swoje utrzymanie. Dodała, że leczy się na chorobę wieńcową, nadciśnienie, artretyzm i reumatyzm. Wskazała, że w związku małżeńskim z pozwanym jest od 1978 roku (pozew – k. 3-5).

Pozwany C. L. uznał powództwo w całości. (pismo procesowe – k. 39)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka E. B. i pozwany C. L. pozostają w związku małżeńskim. Związek małżeński zawarli w dniu 29 lipca 1978 roku. E. B. i C. L. mają pełnoletnie, usamodzielnione dzieci.

(dowód: odpis skrócony aktu małżeństwa – k. 7; okoliczności przyznane)

E. B. i C. L. nie mieszkają razem. Powódka od 2010 roku mieszka w Grecji wraz z córkami: M. L. ur. (...) oraz A. L. ur. (...). Od 2012 roku nie otrzymuje żadnej pomocy finansowej od pozwanego. Pozwany jest zameldowany w S. w gminie B., ale czasowo przebywa w S. – Z.. Powódka i pozwany nie mieszkają razem od 2010 roku.

(okoliczności bezsporne)

E. B. ma 68 lat. Od 2010 roku otrzymuje świadczenie emerytalne w wysokości 798 zł netto. Z powodu należności egzekwowanych na mocy tytułu egzekucyjnego pomniejszana jest o 191,18 zł. Nie posiada majątku, ani oszczędności. Od 1 marca 2017 roku wysokość świadczenia do wypłaty wynosi 500 zł. Powódka leczy się na chorobę wieńcową, nadciśnienie, artretyzm i reumatyzm. Wydatki na leki i leczenie wynoszą powyżej 500 zł.

(dowód: zaświadczenie z ZUS – k. 6; zaświadczenie lekarskie – k. 9 i 10)

C. L. ma 63 lata. Miał w Polsce prywatną działalność gospodarczą, był właścicielem budynku mieszkalnego. Jest zdrowy, ma bogate doświadczenie zawodowe.

(okoliczności przyznane)

Sąd uznał za wiarygodny zebrany w sprawie materiał dowodowy i oparł się na nim, dokonując ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie. Nie budzą wątpliwości Sądu co do wiarygodności dowodu z dokumentów urzędowych i prywatnych, które znajdują się w aktach sprawy niniejszej i akt spraw załączonych. Dokumenty nie były kwestionowane przez strony i potwierdzają przedstawiane przez nie fakty. Twierdzenia zawarte w zeznaniach nie były kwestionowane przez stronę przeciwną.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie jest zasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Biorąc pod uwagę istniejący między stronami stan faktyczny, nie ma podstaw do zasądzenia od pozwanego alimentów na rzecz jego żony. W świetle Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego małżonek rozwiedziony może żądać środków utrzymania (alimentów) od drugiego rozwiedzionego małżonka na zasadach określonych w art. 60 k.r.o. Świadczenia alimentacyjne między rozwiedzionymi małżonkami stanowią kontynuację powstałego przez zawarcie małżeństwa obowiązku wzajemnej pomocy w zakresie utrzymania i trwają mimo rozvodu, aczkolwiek w postaci zmodyfikowanej na zasadach przewidzianych w art. 60 k.r.o. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2001 r., V CKN 445/00, LEX nr 52490).

Według art. 60 § 1 k.r.o. rozwiedziony małżonek, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia i który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego małżonka dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym „usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego”. Zgodnie z treścią art. 60 § 2 k.r.o., jeżeli jeden z rozwiedzionych małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczyniać się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

Powódka E. B. i pozwany C. L. pozostają nadal w związku małżeńskim. Jediną podstawą żądania alimentów od jednego małżonka na rzecz drugiego – w trakcie trwania małżeństwa – jest art. 27 k.r.o. statuujący obowiązek obojga małżonków zaspokajania potrzeb rodziny. W oparciu o art. 27 k.r.o. powództwo E. B. nie zasługuje na uwzględnienie.

Poprzez zawarcie związku małżeńskiego małżonkowie uzyskują pewne uprawnienia o charakterze niemajątkowym i majątkowym oraz przyjmują na siebie określone obowiązki o charakterze niemajątkowym i majątkowym. Zgodnie z treścią art. 27 k.r.o. oboje małżonkowie obowiązani są, każdy według swych sił oraz swych możliwości majątkowych i zarobkowych, przyczyniać się do zaspokajania potrzeb rodziny, którą przez swój związek założyli. Zadośćuczynienie temu obowiązkowi może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o wychowanie dzieci i na pracy we wspólnym gospodarstwie domowym. Art. 27 k.r.o. kreujący małżeński obowiązek utrzymania rodziny jest jedyną podstawą dla żądania od współmałżonka dostarczenia środków utrzymania nie tylko w ramach grupy

rodzinnej, ale i dla zaspokojenia indywidualnych potrzeb drugiego małżonka. W tym zakresie obowiązek określony w art. 27 k.r.o. jest obowiązkiem alimentacyjnym (T. Smoczyński, Prawo rodzinne i opiekuńcze, Warszawa 2005, s. 64). Obowiązek alimentacyjny przewidziany w art. 27 k.r.o. powstaje przez zawarcie małżeństwa. Źródłem jego jest wzajemny obowiązek pomocy, współdziałania dla dobra rodziny i zaspokajania jej potrzeb (art. 23 i 27 k.r.o.).

Powódka E. B. i pozwany C. L., mimo że wciąż są małżonkami, jak twierdzi powódka pozostają w stanie faktycznej separacji od 8 lat. W ich małżeństwie nastąpił zupełny rozkład pożycia. Od 2012 roku pozwany w żaden sposób nie pomaga żonie. Strony są skonfliktowane, nie pomagają sobie nawzajem, nie wspierają się. Z niskiej emerytury powódki potrącane są koszty egzekucji komorniczej dotyczące bliżej nie określonej działalności zarobkowej pozwanego. Mieszkają oddzielnie, powódka mieszka u córki. Prowadzą oddzielne gospodarstwa domowe. Nie mają wspólnych małoletnich dzieci, które winny utrzymywać. Pozwany uznał powództwo w całości co do kwoty 2.000 zł miesięcznie.

Powódka nosi też nazwisko panieńskie, co może świadczyć o rozwiązaniu małżeństwa czego nie udało się ustalić bowiem strony nie stawiły się na rozprawę.

Z uwagi na fakt, iż strony niniejszego postępowania pozostają w separacji faktycznej, należy zauważyć, iż w piśmiennictwie są podzielone zdania na temat wpływu separacji faktycznej na istnienie obowiązku istniejącego z mocy art. 27 k.r.o., chociaż przeważa stanowisko, iż separacja faktyczna nie powoduje zniesienia omawianego obowiązku, aczkolwiek ma wpływ na jego ukształtowanie i zakres (por. M. Sychowicz [w:] K. Piasecki (red.) Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, Warszawa 2009, s. 143 i przywołane przez autora wypowiedzi doktryny). W orzecznictwie natomiast zarysowały się rozwiązania dotyczące rozstrzygania powództw na tle art. 27 k.r.o. w sytuacji faktycznej separacji małżonków.

Sąd Najwyższy w uchwale Pełnego Składu Izby Cywilnej i Administracyjnej z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86 (OSNCP 1988, nr 4, poz. 42), stwierdził, że w wypadku separacji faktycznej, jeżeli jedno z małżonków pozostaje we wspólnym gospodarstwie rodzinnym z dziećmi małoletnimi lub takimi, które nie są w stanie utrzymać się samodzielnie, to ustanie wspólnego pożycia małżonków nie uchyla przewidzianego w art. 27 k.r.o. ich obowiązku w odniesieniu do rodziny (tej jej części), którą tworzą dzieci z pozostałym z nimi małżonkiem, ale może wpłynąć na ukształtowanie i zakres tego obowiązku. Wypada podkreślić, iż przedstawiona przez Sąd Najwyższy wypowiedź dotyczyła takiej sytuacji, gdy jedno z małżonków pozostaje we wspólnym gospodarstwie rodzinnym z dziećmi małoletnimi lub takimi, które nie są w stanie utrzymać się samodzielnie. W okolicznościach rozpoznawanej sprawy taki stan faktyczny nie istnieje, bowiem dzieci stron są pełnoletnie, samodzielnie się utrzymują, a córka pomaga w utrzymaniu matce. W uzasadnieniu powołanego orzeczenia Sąd Najwyższy nadmienił, iż o potrzebach rodziny - w rozumieniu art. 27 k.r.o. - można mówić w zasadzie wówczas, gdy rodzina jest związana węzłem wspólnego pożycia. Tylko bowiem w takiej sytuacji powstają potrzeby dotyczące zespołu osób tworzących rodzinę.

Jeżeli małżonkowie pozostają w separacji faktycznej, nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego, nie mają wspólnych dzieci na utrzymaniu, ustało między nimi wspólne pożycie, to spoczywający na małżonkach obowiązek przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny wynikający z art. 27 k.r.o. ustaje, a przez to powództwo jednego małżonka o zasądzenie alimentów od drugiego małżonka powinno zostać oddalone. Stanowisko takie znajduje oparcie w wypowiedziach Sądu Najwyższego oraz doktryny.

Zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 26 maja 1999 r., III CKN 153/99 (LEX nr 50731), obowiązek przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny (art. 27 k.r.o.) ustaje w wypadku separacji faktycznej małżonków bezdzietnych bądź małżonków, których dzieci wskutek usamodzielnienia się nie pozostają z nim we wspólnym gospodarstwie rodzinnym. Argumentem za przyjęciem takiego wniosku jest brak rodziny, a więc osób związanych węzłem wspólnego pożycia. Jeśli nie ma rodziny, to nie może istnieć - wynikający z art. 27 k.r.o. - obowiązek „zaspokajania potrzeb rodziny”. W wyroku z dnia 28 stycznia 1998 r., II CKN 585/97 (OSP 1999, nr 2, poz. 29), Sąd Najwyższy stwierdził, że można bronić poglądu, analizując przepis art. 27 k.r.o. pod kątem jego funkcji, że jeżeli więzi rodzinne pomiędzy małżonkami de facto już nie istnieją, to tym samym wygasł obowiązek przewidziany w tym przepisie. Nadto już w uchwale z dnia 7 czerwca 1972 r., III CZP 43/72 (OSNCP 1972, nr 11, poz. 198), Sąd

Najwyższy stwierdził, iż wynikająca z art. 27 k.r.o. zasada równej stopy życiowej wszystkich członków rodziny może ulec nie tylko ograniczeniu, ale nawet całkowitemu wyłączeniu w wypadku faktycznej separacji małżonków. Należy stwierdzić, iż w niniejszej sprawie pomiędzy stronami nie istnieje związana węzłem wspólnego pożycia rodzina, stąd obowiązek z art. 27 k.r.o. nie jest aktualny.

Godzi się zauważyć, iż skoro strony niniejszego postępowania są zgodne co do zasadności i bezsporności kwoty 2.000 zł należnej powódce na bieżące utrzymanie od pozwanego, winny spisać przed notariuszem umowę renty alimentacyjnej. W ocenie Sądu okoliczności niniejszego postępowania wskazują, iż strony zmierzają do obejścia prawa w celu uniemożliwienia egzekucji należności będącej w dalszej kolejności – poza alimentami. W rozpoznawanej sprawie za oddaleniem powództwa przemawiał fakt trwania stanu separacji faktycznej bądź rozwiązanie małżeństwa między małżonkami przy uwzględnieniu konkretnych okoliczności sprawy, którymi były przede wszystkim prowadzenie przez strony oddzielnych gospodarstw domowych, brak wspólnych dzieci pozostających na utrzymaniu stron.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i rozważania, Sąd oddalił powództwo.